

og det er den Omstændighed, at mange af disse Patienter ere udsatte for akute Sindsforstyrrelser, under hvilke de kunne blive farlige for dem selv og deres Omgivelser, saa at det kan blive nødvendigt at sætte dem under offentlig Bevogtning og Tilsyn; i disse Tilfælde har man nu for Tiden intet passende Sted til deres Anbringelse, som derimod vilde have i et Epileptikerashyl. Oprettelsen af et saadant maa derfor fra flere Sider betragtet siges at være en Sag, der fortjener den største Opmærksomhed.

3. Statens Benyttelse af de kommunale Sindsfygeanstalter.

Da dette Spørgsmaal jo, som det neden for vil ses, i den seneste Tid har faaet en ikke ringe aktuel Betydning, føler Kommissionen sig forpligtet til at underkaste det en udførligere Drøftelse, og der er saa meget mere Grund hertil, som den Begyndelse, der allerede er gjort til en saadan Benyttelse af de kommunale Sindsfygeanstalter, under de derom førte Forhandlinger i Rigsdagen*) er bleven betegnet som en Systemforandring i Behandlingen af de sindsyge, ved hvilken man haabede at være befriet for at faa Krav om ny og store Sindsfygeanstalter, som ere kostbare i deres Drift osv.

De kommunale Sindsfygeanstalter, hvorom Bilag 2 til nærværende Betænkning giver nærmere Oplysninger, ere jo en Levning fra Fortiden, som paa en enkelt Undtagelse nær er ejendommelig for Sjællands og Volland-Falsters Stifter. Medens de med de jydste Plejeanstalter (Stiftshospitalerne) forbundne „Daareindretninger“ ophævedes efter Fuldbendelsen af det norrøjdste Ashyl ved Aarhus, til hvilket deres Patienter overførtes, bleve de tilsvarende Indretninger i Østifterne bestaaende efter Bordingborgashyls Udvidelse, og kun den med Ødense Graabrødrehospital forbundne Daareanstalt nedlagdes efter Aabningen af Middelfartanstalten, der optog dens Patienter. Under den saa at sige permanente Bladmangel i Statens Sindsfygeanstalter har i Tidens Løb en stor Del af de uhelbredelige sindsyge, der ikke har kunnet finde Optagelse paa disse, midlertidigt eller vedvarende fundet Blads paa de tilbageværende kommunale Anstalter i Østifterne, og det er da navnlig fra Bordingborganstaltens Omraade, at saadanne Patienter have søgt særligt til Anstalterne i Sakskøbing og Stege.

Medens de kommunale Anstalter saaledes alt i længere Tid paa Grund af Tidernes Ugunst have fungeret som et Led i Omsorgen for Landets sindsyge, er der i den sidste Tid fra nogle af dem gjort Strid til yderligere at fæstne denne deres Stilling og bringe dem i endnu nærmere Forbindelse med Statens Sindsfygeanstalter derved, at 4 af dem (Anstalterne i Stege, Sakskøbing, Holbæk og Sorø) have søgt, og til Dato 2 af dem (Stege og Sakskøbing) indtil videre faaet et aarligt Tilskud af Staten, medens der rimeligvis i indeværende Rigsdagssamling endnu vil blive bevilget et lignende til de to andre. Som Bederlag herfor skulle disse Anstalter da, med Forbehold af det paagældende Amts Forret til Indlæggelse af Patienter, i øvrigt bestemmes til Evaluation af uhelbredelige Patienter fra Statens Sindsfygeanstalter, ligesom ogsaa Staten har gjort det til Betingelse for Tilskudet, at Amtsraadene indgaa paa de Krav, som det vil være fornødent at stille med Hensyn til Anstalternes Indretning og Administration, saaledes at navnlig ogsaa de paagældende Reglementer saa vidt muligt bringes til Overensstemmelse med Fællesregulativet for Statens Sindsfygeanstalter af 3die November 1888 med senere Endringer, og at Anstalternes Betalingsstatster for de Patienter, for hvis Vedkommende Tilskud ydes, maa ned sættes til den for Statsanstalterne gældende laveste Takst.

Kommissionens Flertal (Behmann, Gødeken, Lange, Hallager, Geil) maatte imidlertid meget beklage, at man, ved at give denne Ordning en mere end rent midlertidig Varighed, vilde forlade den Bane, paa hvilken Sindsfygevesenet her i Landet i de sidste halvhundredre Aar roligt og sikkert har udviklet sig til Være for Landet og til Gavn for de sindsyge — for at vende tilbage til længst forladte Former for Sindsfygeplejen.

Den væsentligste Indvending, som Flertallet har at gøre mod denne Ordning, er nemlig den, at alle de paagældende Sindsfygeanstalter paa een (Stege) nær ere forbundne med Forsørgelses-, Arbejds- og Tvangsarbejdsanstalter, og altsaa i alt Fald i denne Henseende maa stilles omtrent lige med de Opholdssteder, som man i Aarhus-

*) Rigsdagstidende. Forhandlinger paa Folketinget 1896—97, Sp. 5385.